

Fares Fares och Stina Ekblad. Foto Sören Vilks

MYTENS GREKISKA FEDRA PÅ SVENSKA

ETT SÄRDELES LYCKAT arrangemang blev seminariet kring den klassiska pjäsen **Fedra** av Jean Racine, i uppsättning av regissör **Karl Dunér**. Förutom regissören medverkade översättaren **Anders Bodegård**, **Dag Kronlund**, **Rebecka Hemse**, **Stina Ekblad** och **Björn Granath**.

Karl Dunér delgav oss sina visioner och tankar kring regisserandet av Fedra.

Odd Zschiedrich från Vännernas styrelse inledde med ett eminent beskrivande anförande om det klassiska dramat och dess plats idag. Trots att klassisk teater får mindre och mindre plats i "det ständigt nya" känner människor detsamma som under renässansen. Odd beskrev handlingens enkelhet kontra känslornas passion.

Dag Kronlund berättade om tidigare uppsättningar av Fedra på

Dramaten, den första spelades 1927 med **Tora Teje** som Fedra i regi av **Olof Molander**. Dag gjorde en intressant parallell mellan scenografin i Karl Dunérs uppsättning och Drottningholmsteaterns fasta klassiska dekor. Intressant ur den aspekten, att scenografin av **Peder Freij** i den aktuella föreställningen, upplevs så oerhört modern samtidigt som tekniken använts i den klassiska teaterdekoren sedan urminnes tider.

Anders Bodegård, som översatt texten, beskrev hur den har sitt ursprung i grundmaterial av Euripides (400 talet). Med andra ord, pjäsen är en klassiker som översatts från en annan klassiker. Racine spelades naturligtvis på Molières teater, där det ofta förekom tvister. Racine bröt med Molière och blev sedermera Ludvig XIV:s hovförfattare.

Anders beskrev också ordens betydelse i Racines språk. Ordet "voir" (att se) förekommer på var tionde rad. Att bli sedd innebär inte en ära, det är snarare en skam. Verbet se har två betydelse här, att inse och att se. Texten har alexandrinens

versmått och Anders Bodegård har behövt lägga till ord för att det skall rimma på svenska.

Karl Dunér som sedan uppfört texten på scen, satte sig först in i författarens bildkonst och respekterar naturligtvis rytmen i alexandrinerna, för utan dem försvinner pjäsen.

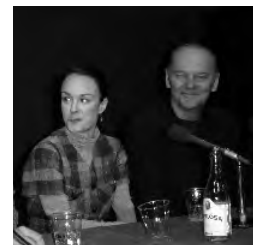
I den speciella scenografin med långsgående rader i vilka skådespelarna agerar som figuriner, skapas det kaos texten beskriver. Karl berättade att han blev inspirerad av den japanska kabukiteaterns form.

Skådespelarna berättade om sina blandade känslor i sitt arbete med "Karls diskreta extremism" som Stina Ekblad uttryckte det. Rebecka Hemse beskrev sitt arbete som en känsla av skräckblandad förtjusning. För första gången upplevde hon hur viktigt det var att känna av musiken i texten innan hon kunde släppa och bli fri i sitt spel.

Stina Ekblad upplevde en glädje över att få vara med och tyckte att det finns en anledning till att en klassiker är en klassiker.

Björn Granath beskrev att det kändes som ett uruppförande. Scenografins konstruktion med de långa raderna som skådespelarna går upp och ner i gjorde att Björn ständigt såg sin sminkrock i sidokulissen, som han kunde känna en ren längtan till. Han döpte scenrummet till "mullvadsteater".

Och Karl Dunér kommenterade "man får gå på scenen som om man gick på sina släktingars själar".

Underbara skådespelare i Fedra delade med sig av upplevelser kring pjäsen. Rebecka Hemse och Björn Granath.

Cay har ordet ...

RES TILL SOMMARTEATERN!

VI MÄNNISKOR ÄR minst sagt ombytliga och oförutsägbara. Nu när våren äntligen är här drömmer vi om semester och lata dagar. Men medvetenheten om att sommaren är så kort och att soltimmarna är nyckfulla gör att de flesta, istället för att lata sig, planerar aktiviteter som nästan motsvarar en hel arbets-säsongsång. Så jag tänkte spä på med ytterligare tips till de kulturintresserade sommarprogram och naturligtvis slå ett slag för sommar-teater.

Vi i programkommittén har ofta diskuterat möjligheten att arrangera resor till teaterfestivaler, bl.a. till Avignon och nu senast till Wien. Lusten är stor när vi ser lockande festivalprogram, men jag tror att vi måste inse hur svårt det är, trots allt, att få ihop en prismässigt överkomlig gruppresa, just då. Ett problem är att biljetterna till de föreställningar vi vill se, tar slut direkt och samtidigt säljs på svarta börsen till orimligt höga priser. Däremot vill jag uppmuntra alla till att själva ta initiativet och besöka en festival i sommar. Så återkommer vi med ett förslag om en spännande höstresa istället.

Vi i programkommittén har ofta diskuterat möjligheten att arrangera resor till teaterfestivaler, bl.a. till Avignon och nu senast till Wien. Lusten är stor när vi ser lockande festivalprogram, men jag tror att vi måste inse hur svårt det är, trots allt, att få ihop en prismässigt överkomlig gruppresa, just då. Ett problem är att biljetterna till de föreställningar vi vill se, tar slut direkt och samtidigt säljs på svarta börsen till orimligt höga priser. Däremot vill jag uppmuntra alla till att själva ta initiativet och besöka en festival i sommar. Så återkommer vi med ett förslag om en spännande höstresa istället.

Festivalen i franska Avignon (6-27 juli www.festival-avignon.com) är kanske den mest spännande och utforskande teater-dans festivalen, där regissörer ständigt experimenterar med scenkonsten och blandar olika uttryck där både musik och akrobatik ingår. Att både skådespelare och regissörer från hela världen besöker denna festival på sin semester är kanske ett gott betyg. Varje år utses en konstnärlig ledare. 2004 var det **Thomas Ostermeyer** och 2005 **Jan Fabre**. I år har man engagerat koreografen **Josef Nadj** som har sitt ursprung i Serbien men är verksam i Frankrike med sitt eget danskompani. Under festivalen mobiliserar Avignon vackra teaterscener i diverse kulturbyggnader och oftast ser man en föreställning under en strålände stjärnhimmel en ljummen kväll.

Årets program gör en jordenrundresa med regissörer och dramatiker från Ryssland, Japan, Korea, Indonesien, Argentina, USA, Sydafrika, Algeriet och självklart Frankrike. Nadj själv regisserar två uppsättningar. En på 'La cour d'honneur' i påvepalatset, "Asobu", som hommage till **Henri Michaux**. Till den uppsättningen har han tagit in japanska dansare till sitt kompani. Det andra stycket är en paso doble tillsammans med argentinaren **Barceló**. Exempel på andra dragplåster är regissörerna **Anatoli Vassiliev**, **Eric Lacascade** och **Peter Brook**.

Peter Brook kommer för övrigt med sin nya uppsättning av det sydafrikanska dramat "Sizwe Banzi is dead" till Göteborgs festival och gästspelar även i Stockholm på Elverket med "The Grand Inquisitor" spelad av den välkände **Bruce Meyers**.

Denna sommar behöver ni alltså inte heller åka så långt, då festivaler numer blivit populärt även i Sverige och anordnas på olika platser, som exempelvis i Göteborg och Stockholm. Stockholms nya kulturfestival äger rum 14-18 augusti www.kulturfestival.se och i Göteborg 18-26 augusti www.festival.goteborg.se

I skrivande stund sätter vi ihop höstens preliminära program för er. Eftersom det åter blir en spännande teaterhöst på Dramaten, kan vi konstatera att det inte varit helt självklart att välja vilka tre föreställningar vi skall koncentrera seminarierna kring. För alla pjäser är säkert spännande att djuploda.

Med försommarhälsningar och önskan om en ljuvlig sommar!

 Cay Bond
Styrelseordförande

TEATERRESA TILL HELSINGFORS

VÅRENS TEATERRESA I mars innehöll faktiskt mycket mer än de två teaterbesöken. Det blev en tredagars samvaro i kulturens tecken. Här ingick besök på Kiasma (moderna museet), en välordnad rundtur i Helsingfors, konsert i Domkyrkan samt smakliga måltider med många glada skratt i givande samvaro med övriga deltagare.

Resan leddes på ett suveränt sätt av **Herdis Molinder** och **Birgitta Forsgren-Meyerson**. Förutom att alla arrangemang var mycket väl förberedda, lyckades de skapa en synnerligen god stämning bland nya och gamla Vänner redan från början.

Första kvällen i Helsingfors besökte vi Lilla Teatern och såg "Stenar i fickan", författad av **Marie Jones**. Pjäsen handlar om en filminspelning på Irland. De två skådespelarna **Sampo Sarkala** och **Pekka Strang** föreställer två statister från orten. De gör dessutom alla övriga 13 roller som förekommer i inspelningen (regissören, filmstjärnan med egen livvakt, scriptan, pastorn etc.). Scenen är helt utan dekor, men genom att t.ex. bara byta mössa eller tröja lyckas aktörerna skickligt och blixtn snabbt växla mellan de olika rollfigurerna. Det är ett imponerande skådespeleri och man förstår varför salongen är fullsatt. Vi fick också tillfälle att träffa skådespelarna efter föreställningen, ställa frågor och höra dem berätta om förberedelserna. Det blev en minnesvärd kväll, med ovanlig teater av två unga, begåvade skådespelare samt en intressant och lätt-sam eftersitts.

Nästa kväll begav vi oss till miniscenen på Svenska Teatern för att njuta av "Samtidigt på en annan plats", skriven och regisserad av **Joakim Groth**. Så mycket njutning blev det kanske inte för oss. Vi, liksom några fler på samma bänkrad, hade nämligen mycket svårt att uppfatta vad som sades, dels i den 10 min långa inledningen, dels av en av (de fyra) aktörerna på scenen. Kanske har det att göra med vår ålder och hörsel förmåga, kanske var det bristen på diktning.

Om vi förstätt saken rätt, handlade pjäsen om teaterns villkor och påverkan på människor. Det fanns förvisso de med platser närmare scenen i den knappt halvbesatta salongen, som tyckte att det var en lysande föreställning. Hur tråkigt vore det väl om vi alla tyckte lika!

Kiasmabesöket väckte många känslor. I den del av museet som visades för oss, fanns verk av unga konstnärer från olika delar av världen, varav många installationer. Genomgående speglade de en skrämmande, mörk och ångestfylld syn på framtiden med mycket få strimmar av hopp.

Rundturen med fokus på intressanta sevärdheter; Rödbergen, Eila Hiltunens skulptur till Sibelius minne och Tempelplatsens kyrka bl.a., gav oss bestående intryck.

Avresedagens konsert i Domkyrkan blev en väl nyanserad avslutning på utflykten till vårt östra grannland.

Vi vill framföra ett stort tack till researrangörerna Herdis och Birgitta för en lyckad resa, liksom till alla våra medresenärer för trevlig samvaro och intressanta diskussioner!

 Solveig och Sune Gidlöf

VÅRENS TEATERCAFÉER

KRISTINA ADOLPHSON

”DIKTER FRÅN BÖRJAN TILL ÅLDERDOMEN”

VÅR INBJUDNE HEMLIGE GÄST till teatercaféet i personalmatsalen den 6 februari fick förhinder och vår egen styrelsemedlem i Dramatens Vänner **Kristina Adolphson** ryckte in som stand-in med mycket kort varsel och räddade situationen med den äran.

Hon valde att läsa ett mycket personligt urval av texter och dikter ”från början till ålderdom” och inför en knäpptyst, tacksam och intensivt lyssnande publik ledde Kristina oss varligt in i både vardagsnära, komiska och mer poetiska miljöer.

Utanför föll snön i tussar och kontrasterade mot glöden i Kristinas röst och värmen i den proppfulla matsalen – över 20 personer måste tyvärr avvisas p.g.a. platsbrist.

August Strindberg, Hjalmar Gullberg, Solveig von Schoultz, Werner Aspenström, Kristina Lugn, Sonja Åkesson, Tage Danielsson och **Lars Gustafsson** var bara några av de poeter som Kristina Adolphson gladdade oss med.

Hon förmedlade t.ex. Lars Gustafssons lycka över att cykla och ”vardagslivets poet” Sonja Åkessons harm över barn som får bannor: ”Står du och e fräck, va?”

När Kristina nästan bad om ursäkt för att hon ville läsa ”sönderlästa” **Karin Boyes** ”Ja, visst gör det ont...” och Hjalmar Gullbergs ”Kyssande vind” suckade publiken lyckligt: – Åh, vad härligt! Och lika härligt, men mer fnissigt, blev det när Kristina framförde tre kärleksdikter av Tage Danielsson: en till blondinen, en till brunetten och en till den cendréfärgade, vars färg är ”pappkartongens” med blick som ”fiskbuljongens”...

Olle Hammarlunds fantastiska text ”Fågelyägen” om den flygande kamreren Nilssons flygtur över Stockholm fick jätteapplåder följda av publikens undran till Kristina: – Var hittar du alla fina och okända texter?

Kristina avslöjade att hon under ett långt liv med många poesiföreläsningar på arbetsschemat lärt sig att ständigt leta och samla vackra och roliga dikter och texter i sin numera mycket innehållsrika poesipärm. Sedan Kristina med inlevelse framfört Kristina Lugns hemliga kärlek till den okände expediten på NK:s möbelavdelning (”han heter nog Rutger”) och redogjort för August Strindbergs äktenskapliga tomteboljcka (ja faktiskt, även om den var mycket temporär...) manade hon också med Werner Aspenström: – Var inte rädd, korsa det öppna fältet ...

Så varmt tack, Kristina, för en alldeles underbar poesi- och upplevelsekväll! Sedan applåderna smattrat färdigt föreslog någon i publiken:

– Ta och skicka en blombukett till den där hemlige gästen som inte kom. Som tack för att vi i stället fick uppleva detta!

✍️ Lena Rainer

BEATA LYTH

”TEATER ÄR MÅNGKONSTVERK”

MARS MÅNADS TEATERCAFÉ var som vanligt mycket välbesökt. Speciellt inbjuden var denna gång **Beata Lyth**, frilansande inspicient på Dramaten. En levande teater består ju av så många yrkeskategorier, inte enbart regissörer och skådespelare, så det var speciellt roligt att få möta Beata och få veta mer om vad en inspicient egentligen gör?

Enkelt uttryckt är det inspicienten som ansvarar för föreställningens genomförande och är föreställningens ”pilot” med mycket viktiga uppgifter. Ett slags produktionsledare som är med från kollationeringen (första genomläsningen av pjäsen) till absolut

sista föreställningen och som i många fall även är regissörens högra hand. Som Beata Lyth också påpekar, regissören bestämmer hur inspicient ska verka och det kan vara allt från konstnärligt bollplank till praktisk kaffehämtare.

Vilka egenskaper är viktiga att besitta för att bli en bra inspicient? Beata menar att viktiga egenskaper är t.ex. noggrannhet, ordningsamhet och musikalitet/rytmiskhet. Som inspicient har man ofta även hand om ljudet i föreställningen och då kan det underlätta att vara en aning musikalisk. Samt ha en känsla för rytm för att få allting att flyta smidigt. Det är så oerhört många komponenter som ska stämma för att en föreställning ska bli bra och då kan en känsla för rytm och timing komma väl till pass.

Som ”allas mamma”, vilket Beata berättar att en inspicient ofta kan bli under arbetets gång, är man både psykolog och diplomat på samma gång – ett ganska krävande och mångfacetterat arbete!

Beata Lyths bakgrund kan definieras som praktisk – hon har gått ”den praktiska vägen”. Det finns nämligen ingen formell utbildning för att bli inspicient. Hon är uppvuxen i ett kulturellt hem där många olika kreativa och kulturellt aktiva vänner till hennes föräldrar möttes. Som dotter till regissören **Ragnar Lyth** (professor i teaterregi vid Dramatiska Institutet) kan man tro att teatern ligger Beata nära till hands, även om hon har hittat sin egen väg till den under sitt yrkesliv.

Beata har arbetat med teater, film och tv i nära 20 år, bl.a. på Stadsteatern i flera år, på SVT Drama som attributör och scenograf m.m. och nu på Dramaten som i dagsläget har sju fast anställda inspicienter och två frilansande, varav Beata är den ena. Just nu arbetar hon med två olika produktioner; ”De sju städerna” av **Jörgen Hjerdt** i regi av **Åsa Kalmér**, och parallellt med detta arbetar hon med **Kristina Lugn** och hennes reseberättelse ”Lugn i Palestina”. Denna, berättar hon, är en väldigt speciell produktion som kräver mycket engagemang trots att den räknas som en av de mindre på Dramaten just nu. En kontroversiell föreställning som i egentlig mening inte har något riktigt manus utan Kristina Lugn talar fritt ur minnet. Därav blir ingen föreställning den andra lik och spannet på uppgifterna som inspicient blir mycket brett, allt från att textbearbeta och ”peppa” till att skriva brev och köpa Ramlösa.

Jämför film/TV och teater?

Beata menar att hon är lyckligast om hon har möjligheten att arbeta med båda – att variera sig är bra för kreativiteten menar hon. Inom film och TV är ingen dag den andra lik och tempot är mycket högt. Inom teatern repeterar man och förbereder sig länge. Det är ett mer upprepat arbete, samma procedur kväll efter kväll, och kan ibland bli lite tråkigt. Kompensation för detta är dock den magi som ligger i att allt sker ”på plats”, i samma rum och samtidigt. Inom film och TV är det mycket mer teknik berättar hon och också att hon upplever att det finns så mycket mer ”känsla” på teatern. Det behöver inte vara så ”exakt” som inom film och TV. Som frilansare har man ju den stora fördelen att man kan vara extra flexibel och, i den bästa av världar, kunna kombinera båda uttrycken. På teatern är det frågan om ”mer lust än lön”. Inom film, speciellt reklamfilm, är det bättre betalt.

Har du någon idol? – **Sören Brunes**, säger Beata utan en sekunds betänketid. Jag skulle gärna vilja arbeta mer med honom. Beata påpekar också att det är ofta så att hon letar efter de lyckliga sammanhangen. Sammanhangen där man som inspicient får en roll som är aktiv och viktig både som produktionsledare och konstnärligt bollplank.

Vad gör du om 10 år? Samma sak antagligen, blir Beatas svar men hon säger också att hon hoppas ha utvecklat scenografin i sitt yrke mer. Och att hitta fler personer som hon ”klickar med”, som hon väljer och som också väljer henne, i olika arbetsmanhang.

Kvällen avslutas med en rungande applåd och ett stort tack till Beata Lyth för ett spännande och mycket lärorikt samtal!

✍️ Jenny Sundbom

AGNETA EKMANNER I FÖRSTA CAFÉET PÅ ELVERKET

LITET NERVÖST VAR det. Skulle det fungera? Skulle det komma färre vänner än vanligt? Skulle ljudet vara bra? Nu med facit i handen kan vi säga att det gick över förväntan. Kanske har vi funnit lösningen på våra

lokalproblem. Att kvällen blev lyckad berodde till stor del också på vår gäst: **Agneta Ekmanner**.

Lena Rainer intervjuade och koncentrerade sina frågor runt **Ibsens** pjäs **John Gabriel Borkman**, som nu går på Stora scenen. Agneta spelar den ena av kvinnorna i Borkmans liv, Ella, tvillingssystemer till Gunhild, Fru Borkman.

Agneta Ekmanner utbildades vid scenskolan i Malmö efter att Dramatens elevskola förklarade att hon var för gammal (25 år!).

Under flera år var hon engagerad vid Stockholms Stadsteater. Tiden präglades av generationsmotsättningar och radikala åsikter som tog avstånd från gamla lärodomar och erfarenheter och Agneta förklarade att **Ingmar Bergman** skulle hon minsann inte vilja arbeta med! När han sedan ringde för att erbjuda henne att vara med i Markisinnan de Sade, trodde hon att någon skämtade. Sedan dess har hon varit Dramaten trogen.

Mycket under intervjun kom att handla om rösten och språket, både det talade ordet och kroppsspråket. Agneta har tränat sin röst i många år. Ett V vibrerar i fingrarna. Ett I sitter högt uppe i huvudet. Hon är också mycket nog med replikerna i texten. Hon tränar inte sina repliker förrän hon läst hela texten.

Om orden inte förklarar måste kroppsspråket visa det som sker. Gunhild och Ella har till exempel en stor scen där de försöker försonas. De misslyckas – men det står inte i manus. En hand sträcks ut och når inte sitt mål. När den andra handen kommer tillbaka är det för sent. Där fick kroppsspråket tala.

Agneta förklarar att hon ÄR inte Ella. "Vi möts i språket. Språket är ramen. Jag kan ge fyrtio procent som är mitt jag, resten är typiskt Ella".

– Även ytan blir ett språk på teatern, den är intressant. Publiken ser kläder, mask, peruk. Klänningarna med sina enorma turnyrer (det gick knappt att sitta när man hade dem på) visar makt, men inte kvinnornas egen makt. Kvinnor hade ingen makt. De var hemmets statussymboler och speglade mannens maktutövning. Fru Borkman utstrålar sin mans makt i hemmet. Ibsen hade stor psykologisk kunskap och människokänedom. Fortfarande har männen mer makt än kvinnorna.

Ibsen vill ha fram att alla är utbytbara. Borkman böt Ella mot Gunhild för att det passade hans planer. För Borkman är målet viktigare än kärleken. Han ville hjälpa människorna med sitt livsverk men förstod inte att han förlorade möjligheten till kärlek under tiden. Fru Wilson vet att den unge Borkman kommer att lämna henne för någon annan och därför är Frida med för att kunna ersätta henne. Fru Wilson tar bara ansvar för sitt eget liv.

Lena undrade hur kroppsspråket fungerar när man spelar teater på ett annat språk. Följer kroppen med då?

Agneta förklarade att kroppsspråket är annorlunda i andra språkområden. Man måste kunna ett språk mycket väl, för att även få med kroppsspråket och plastiken.

Pjäsens slutscen har inte varit lätt att iscensätta. När Borkman får sin hjärtattack ser han sitt liv passera. Vad blev det av allt han tänkt och velat? I originalversionen sitter personerna ute på en terrass och han ser sitt livsverk, nu raserat. Han har skapat många problem i stället för att lösa dem.

När säsongen är slut skall Agneta resa till sitt älskade Paris. Vad är det första hon gör när hon kommit dit, undrar Lena.

Först går Agneta till Jardin du Luxembourg, sedan njuter hon av trafiken och vyerna på Champs Elysées. Agneta Ekmanner tycker att då är hon en lycklig människa.

MAGNUS KREPPER VÄNNERNAS STIPENDIAT PRESENTERAS

"För sin starka scennärvaro och sin känsliga rolltolkning av Bertolt Brechts *Baal*". Så löd motiveringen till att **Dramatens Vänner** gav ena halvan av 2005 års stipendium till skådespelaren **Magnus Krepper** (den andra gick till **Anita Wall**).

PÅ VÅRENS SISTA teatercafé på Elverket den 15 maj presenterades Magnus Krepper av intervjuande **Cay Bond**.

Första frågan ställdes om Brechts rollfigur **Baal** (se Medlemsblad december 05) som brukar karakteriseras som ett praktsvin, som bl.a. konsumerar kvinnor och sprit med glupande aptit. En ganska vidrig typ, alltså?

– Ja, en egocentriker, som ständigt söker en sorts lycka. Till slut har han ingen identitet kvar, men han gör ett eget val: att inte gå medströms. Magnus Krepper förklarar att han alltid vill försöka hitta människan i rollen, även om rollpersonen är ett "as". Trots att han spelade en sådan vidrig roll lyckades Magnus ändå vinna sympati för Baal, något som han själv tycker är märkligt.

Ett sammanträffande är att Magnus Krepper spelar en lika vidrig roll i **Björn Runges** film "Mun mot mun", en roll som tung missbrukare och som just belönats med en Guldbagge för "Bästa manliga biroll".

Magnus Krepper sticker inte under stol med att det kan kännas mycket tungt att spela sådana här komplicerade roller, att det tär hårt på ens person.

Så var det t. ex. för en del år sedan när han spelade den upproiske pratmakaren Jimmy Porter i John Osbornes "Se dig om i vrede" på Målarsalen.

– Det var en krävande roll, en människa så full av frustration och ilska. Rollpersonen kom mig väldigt nära och det hela blev så avgörande för mig att jag faktiskt var tvungen att ta ledigt från teatern i två år efteråt. Nyttigt men otäckt. Så här i efterhand kan jag dock erkänna att jag är oerhört tacksam för den resa jag fick vara med om.

Magnus Krepper är 39 år, har jobbat på Dramaten i sex år, har hustru och två barn. Hans teaterbana började ovanligt, som illusionist, trollkarl, vid tio års ålder.

– Jag var sladdbarn och ville väl få uppmärksamhet. Och så fick jag 50 kronor när jag uppträdde som trollkarl ...

– Men jag upptäckte att alla trollkarlar rör sig så stelt så när jag var 18 började jag dansa och sökte till Balettakademien i Göteborg och kom in.

– Sedan dansade jag på Angeredsteatern och då insåg jag att jag borde lära mig teater också. Sökte till Scenskolan och kom in.

Magnus Krepper är ovanlig, en av de få väletablerade skådespelare som inte uttrycker önskan om en drömmroll.

– Nej, jag aktar mig för att skaffa drömmroller. Det viktiga är helheten, gruppen, att hitta en gemensam historia. Jag vill absolut inte göra någon ego-resa.

– Om en recensent t. ex. skriver "Han är en sådan skådespelare som syns, men som man inte ser", ja, då är det bra!

ROMEO & JULIA KÖREN SOM SEMINARIUM

Benoît Malmberg har ansvaret för gruppens musikaliska och sceniska utveckling – här assisterad av dottern Elsa.

Kören för dagen.

Urban Wedin är producent för Romeo & Julia Kören.

VI FICK VERKLIGEN uppleva **Romeo & Julia Kören** med alla sinnen. Det var i början av april, solen strömmade in i Dramatens vackra Marmorfoajé och vi underhölls storligen av körens producent **Urban Wedin** och den konstnärlige ledaren **Benoît Malmberg**. Effektfull ackompanjator var lutisten **Pierre Nordahl** som lirkade samtalet från säljande turnéer, nyinspelade CD:n **Vergine Bella**, till historiken kring körens arbete sedan den bildades för 15 år sedan. Därefter underhöll kören med fyra underbara stycken i ungefär en timme.

Kören bildades som sagt 1991 som ett musikaliskt inslag i en uppsättning på Dramaten av Shakespeares **Romeo och Julia**. Kören började därefter leva ett eget liv som dramatisk ensemble och ge konserter med en stor blandning av sång, dans och teater. Kören har tagit fasta på äldre tiders sätt att blanda musik och sceniskt berättande utifrån den antika grekiska körtraditionen. Ett slags visuell musik med dans och vokal dramatik. Spännvidden är stor – från italiensk renässansmusik till fransk barock eller slavisk liturgisk sång och mustiga folkvisor. Det hela blandas samman i en väv av tablåer – från smäktande kärleksklagan och frodiga burleskerier till svävande melodilinjer. Allt presenterat med både allvar och humor.

Namnet har spridit sig och Romeo & Julia Kören har bland annat underhållit på två Nobelfester. Bara de två senaste åren har de haft ungefär 130 framträdanden; i soloprogram, som kvartetter, dubbelkvartetter eller liten kammarkörsättning, vilket är tolv sångare. På repetitionerna kan de vara upp till 20 personer.

Ungefär 30 av föreställningarna sker på Dramaten, resten är på bortaplan. De underhåller på allt från förskolor till sjukhem, från slott till koja. De senaste tio åren har de blivit inbjudna till sommarfestivalen i Dubrovnik, vilket inneburit att de fortsatt till både Sarajevo och Mostar. Benoît levandegjorde upplevelsen att få se folk från alla sidor förenas i samma sal i Mostar för att höra deras vokala renässansmusik bygga broar mellan de olika lägren. Musiken förenade – vilket visar hur stort behovet är av en kulturell förankring även i krigshärjade länder.

En annan berättelse var från ett besök i Tibet när kören fick sjunga upp för den 12 man starka kinesiska censurgruppen och där all text som hade med kärlek att göra ovillkorligt ströks.

Benoît ser kören som ett resande teatersällskap under renässansen. Ett privilegierat gäng som reser runt och möter en bred och blandad publik, med ett enda mål – att vi i publiken ska njuta av att de roar oss.

För er som missade Romeo & Julia Körens uppträdande ges en ny chans i augusti då kören tar sig an Monteverdis musik i den vackra tragedin **Mordet i Mantua**.

Ebba Wachtmeister

Anita Wall, en av Vännernas två stipendiater, fick motiveringen: "För ett modigt initiativ med uppsättningen av Eric Emmanuel Schmitts 'Oscar och den Rosa Tanten' och för en strålande, personlig framställning av ett angeläget ämne som berör oss alla."

ÅRSMÖTET 24 APRIL

Lauri Antila spelade bas och ingick i Romeo & Julia Körens underhållning.

Rolf Eriksson blev invald i Vännernas styrelse.

Anders Drangel redogjorde för föreningens ekonomi och resultat och lite senare tackade vi av honom, eftersom han valt att träda ur Vännernas styrelse.

Mingel efter årsmötet.

BOKTIPSET

Tre lite annorlunda förslag på teaterlitteratur

"Ingmar Bergman – a reference guide" är titeln på detta totalverk om Ingmar Bergmans liv och verk som professor Birgitta Steene sammanställt. Ett himmelrike för en kalenderbitare. Här finns uppgifter om alla hans filmer, teateruppsättningar, radio-, tv-teater- och operaföreställningar med synopsis, rollistor, produktionsdata, recensioner i Sverige och utomlands, utländska titlar. Vidare listor på alla böcker han själv skrivit, alla böcker som skrivits om honom, alla intervjuer som gjorts med honom, alla priser han fått. Det finns dessutom både ämnesindex, titelindex och personindex. 1150 sidor på engelska, utgiven av Amsterdam University Press, 2005, ca 650 kr.

Och Dalateatern firar 30 år! "Knappt medelålders, men vuxen. En stökig uppväxt har resulterat i en teater med känsliga nerver och vaksamhet" som teatern beskrivs i den nyutkomna boken **Teater trots allt – 30 år med Dalateatern**, red. Hans Nordén.

Henning Mankell berättar om sina år som teaterpionjär på 70-talet, Maria Blom berättar om Masjävlar, succéföreställningen som blev film. Skådespelare, rekvisitörer, regissörer, musiker, scenografer, marknadsförare, kostymörer ... alla minns och berättar. Många bilder, gamla och nya, och en prydlig repertoaröversikt gläder kalenderbitaren även här. Kan beställas direkt från teatern, ca 150 kr.

En bok som är något år äldre är **Teaterhögskolan i Malmö 40 år**, 2004, ca 100 kr. Lika rolig att bläddra igenom som en gammal klasskatalog! Visste ni att Björn Kjellman, Rikard Wolff, Carina Lidbom o Maria Kulle gick i samma klass 1987? Och Claire Wikholm, Agneta Ekmanner och Thomas von Brömssen 1968? Och som man såg ut då... Korta betraktelser av regissörer och skådespelare, skrivna av bl.a. Ann Petré, Staffan Göthe och Åsa Melldahl, kompletterar porträttgalleriet.

 Monica Simonsson

Program på Dramaten i sommar:

PULS PÅ SVERIGE

Ett samarbete mellan Dramaten och SVT Drama där fyra föreställningar från olika svenska teaterscener gästspelar i Tornrummet.

12–23 juli **MACBETH** har föreställningar på Stora scenen.
26–30 juli **ENDAGSVARELSER**, föreställning på Lilla scenen.

GÄSTSPEL:

16, 17, 18 augusti på Lilla Elverket.

THE GRAND INQUISITOR. I samarbete med Stockholms kulturfestival visas Peter Brooks iscensättning baserad på Dostojevskijs 'Bröderna Karamazov'.

17, 18, 19 augusti på Dramatens stora scen. **TANGHOST** Nyskapande norsk scenkonst efter Ibsens Gengångare, med eldig tango och magiska scen effekter.

Höstens teatersäsong inleds med att **LULU** har premiär 9 september.

ROMEO & JULIA KÖREN uppträder i Marmorfoajén 10–13 och 22–27 augusti.

Vi återkommer med ett utförligt höstprogram i septembernumret.

Vännerna:

Vännernas programverksamhet vilar över sommaren. I septembernumret av medlemsbladet återkommer vi med förnyade krafter och idéer. Vi håller på att planera en spännande teaterresa och tre intressanta seminarier. **caféerna** fortsätter, nu på **Elverket**, den första måndagen i varje månad. Det första blir alltså den 4 september kl. 19.00.

Ni glömmer väl inte att ständigt försöka värva nya medlemmar till Dramatens Vänner!

ERBJUDANDEN till Dramatens Vänner

ENDAGSVARELSER, Lilla scenen
Dramatens Vänner får 50 % rabatt på samtliga föreställningar av Endagsvarelser. Medtag medlemskort.

Restaurangerna **FRIPPE**, **PAULI** och **TERRASSEN**
Sommarerbjudandet på restaurangerna är att det från 1 juni till 30 augusti serveras en meny för specialpriset 195 kr bestående av; Laxtartar, Biff med bearnaise och pommes frites och ett glas vin. På övriga menyn erbjuds alla Vänner 10% rabatt, om medlemskortet visas upp.

Restaurang **ELVERKET**
10% på det som konsumeras i matsalen och vissa förmånspriser i baren. Kolla menyn på www.restaurangelverket.se och glöm inte visa medlemskortet.

Dramatens Vänner
Kungliga Dramatiska Teatern
Box 5037, 102 41 Stockholm
☎ 08-667 87 09 (svarare)
Fax 08-665 62 89

✉ dramatensvanner@yahoo.se
www.dramatensvanner.se
Postgiro: 194 75 25-0

Redaktör: Ebba Wachtmeister
Formgivning: Karin Eklund
I infogruppen:
Ingar Brynnel, Anders Drangel, Martina Nyman